

Replik:

Värre kan det knappast bli!

I vår debattartikel [1] ifrågasatte vi flera av Susanna Ehdins påståenden eftersom det saknas vetenskapligt underlag för dem. Påståendena har dessutom framförts på ett kategoriskt och oansvarigt sätt och kan få hälsofarliga konsekvenser.

Nu påstår Ehdin [2] att hennes information är exempel på »en bra presentationsteknik och en känsla för språket». Hon skriver att populärvetenskaplig information inte får göra avkall på saktligheten, men undviker eller misslyckas med att redovisa vetenskapliga studier som skulle kunna stödja hennes slutsatser.

Exempel: Ehdin har tidigare framfört påståendet »Ge aldrig barn mat som lagats eller värmts i mikrovågsugn, eftersom det skadar näringsämnen så att kroppen inte kan använda dem». Hon kommenterar inte ens de sex vetenskapliga artiklar vi citerade som inte ger något stöd för hennes slutsats. Hon smiter från sitt ansvar att redovisa det vetenskapliga underlaget med kommentaren »Dock går jag inte in på fler sakfrågor».

Författare

PAUL TERRY

mastersexamen i folkhälsa från University of Connecticut; doktorand inom området nutritionsepidemiologi, institutionen för medicinsk epidemiologi, Karolinska institutet

JENNIFER LINDBLAD

nutritionist, dietist, mastersexamen i folkhälsa från New York University; avdelningen för information och nutrition, Livsmedelsverket

DAN LARHAMMAR

professor i molekylär cellbiologi, institutionen för neurovetenskap, enheten för farmakologi, Uppsala universitet; ordförande i Föreningen Vetenskap & Folkbildning.
Dan.Larhammar@neuro.uu.se

Råden vid klumpar i bröstet

Endast på en punkt försöker Ehdin presentera vetenskapliga referenser för sina slutsatser. Det gäller hennes hälsoråd till kvinnor som har besvär med att bröstet känns som hårda klumpar: »Genom att byta till essentiellt fett, till exempel kallpressad olivolja kan bröstet bli mjuka igen efter ett år» [3].

Vi nämnde i vår debattartikel att vi inte funnit några studier som stödjer Ehdins påstående samt därtill att olivolja inte är en god källa för essentiellt fett. Vi påpekade också att detta obevisade påstående kan vara farligt om läsaren inte beaktar att »hårda klumpar» skulle kunna vara bröstcancer.

Egenvård av misstänkt bröstcancer?

Ehdin skriver att »hårda klumpar» beror på anrikning i bröstvävnaden av »stela» fettsyror från kosten. Hon ignorerar de fyra artiklar vi refererade angående polycystisk bröstsjukdom, och refererar i stället tre arbeten som gäller tillväxt av tumörer i bröstet.

Artikeln av Thompson och medarbetare [4] handlar om minskad tillväxt av brösttumörer hos råttor. Studien av Bagga och medarbetare [5] jämför fördelning av två olika omegafettsyror i plasma, bröst och stuss hos patienter med bröstcancer. I studien sägs för övrigt att omega-6-fettsyror kan bidra till tumörväxt, varför intaget således bör sänkas! Även studien av Wolk och medarbetare [6] gäller bröstcancer.

Intrycket blir således att Ehdin på fullt allvar menar att kvinnor med kosten under ett helt år ska behandla »hårda klumpar» i bröstet som om de vore bröstcancer, utan att söka medicinsk expertis! Hennes »råd» är därför till och med värre än vi befarade.

Pasteur, Kuhn – och Ehdin?

Slutligen är det intressant att Ehdin utan blygsamhet placerar sig själv i samma kategori som Kuhn och Pasteur. (För Ehdins upplysning är Kuhnska paradigmskiftet definitionsmässigt oförutsägbara.) Men ingen av dem förespråkade någonsin felaktig och vilseledande information.

Det typiska svaret från dem som dogmatiskt förespråkar obevisade teo-

»Ehdin har tidigare framfört påståendet »Ge aldrig barn mat som lagats eller värmts i mikrovågsugn, eftersom det skadar näringsämnen så att kroppen inte kan använda dem». Hon kommenterar inte ens de sex vetenskapliga artiklar vi citerade som inte ger något stöd för hennes slutsats. Hon smiter från sitt ansvar att redovisa det vetenskapliga underlaget med kommentaren »Dock går jag inte in på fler sakfrågor».

rier är ofta att detta är ett nytt sätt att tänka som andra så småningom kommer att acceptera. Men om råden är direkt hälsovådliga är det inte mycket bevänt med det nya tänkandet.

Susanna Ehdins svar underminerar ytterligare och med skrämmande tydlighet hennes trovärdighet.

Referenser

1. Terry P, Lindblad J, Larhammar D. Ansvarfull populärvetenskaplig information – vilka krav bör ställas? *Läkartidningen* 2000; 97: 4755-8.
2. Ehdin S. Paradigmskifte i synen på hälsan och människan. *Läkartidningen* 2000; 97: 5677-80.
3. Toikkanen V. Mat som medicin – Functional Foods. *Fit & Fun* 2000 Nr 3: 28-31.
4. Thompson LU, Rickard SE, Orcheson LJ, Seidl MM. Flaxseed and its lignan and oil components reduce mammary tumor growth at a late stage of carcinogenesis. *Carcinogenesis* 1996; 17: 1373-6.
5. Bagga D, Capone S, Wang HJ, Heber D, Lill M, Chap L et al. Dietary modulation of omega-3/omega-6 polyunsaturated fatty acid ratios in patients with breast cancer. *J Natl Cancer Inst* 1997; 89: 1123-31.
6. Wolk A, Bergström R, Hunter D, Willett W, Ljung H, Holmberg L et al. A prospective study of association of monounsaturated fat and other types of fat with risk of breast cancer. *Arch Intern Med* 1998; 158: 41-5.